

ODJEL REVOLUCIJE NARODNOG MUZEJA ZADAR 1981.

ANTE ROCA

ZADAR 1944.

ODJEL REVOLUCIJE
NARODNOG MUZEJA
ZADAR — 1981.

ANTE ROCA

ZADAR 1944.

IZLOŽBA U ČAST 37. GODIŠNJICE
OSLOBOĐENJA ZADRA

GRADSKA LOŽA 31. X — 15. XI 1981.

Pred nama je izložba fotografije Ante Roce na temu »Zadar 1944.« Umjetnik nas snagom svoga likovno-dokumentarnog zapisa vraća vremeplovom u minule dane. Zadivljuje nas i potresa do ganuća. Jer, ti zapisi nisu plod mašte, vizija »raskoši destrukcije i pakla«, nastalih u kombinatorici umjetnikovog dometa u poimanju i mogućnosti tehnike. To su zapisi stvarnosti, onog što je bilo. To je »jedinstvena i strahotna ljepota dokumenta«.

Oni koji pamte, koji su svojim očima gledali treperenje zraka od siline rušilaca — letećih tvrđava, kojima je pred očima bljesak ognjeva u počima s užanim nebom, oni su *tu negdje* svojim žićem. Živi su još građani koji su *tu negdje* rođeni, *tu se negdje* igrali, *tu negdje* zagledali svoju dragu, *tu negdje* išli u kavanu, kino, kazalište...

Tu negdje, to je bivša zgrada...

Ovaj naš Grad brodi već više od dva milenija uzburkanim vremenom. Posrće i diže se, ranjavan, građen i razaran. Ima svoje zime i svoja proljeća. Bućna ljeta i sjetne jeseni.

I uvijek neka mladost udahne mu polet.

V. URANIJA

ANTE ROČA, rođen u Vodicama, 5. 2. 1905. Član je Udruženja likovnih umjetnika primijenjenih umjetnosti Hrvatske. Član Foto-kluba »Zagreb«. Kandidat—majstor umjetničke fotografije. ARTISTE FIAP (AFIAP) DELA FEDERACION INTERNACIONALE DE L' ART PHOTOGRAPHIQUE.

Fotografijom se bavi od svoje 16. godine kao amater, da bi se 1941. zbog laganijeg ilegalnog rada aktivnije prihvatio fotografiranje. U partizane odlazi 1943. godine gdje osim puške nosi sa sobom i foto-aparat, pa je iz toga vremena među brojnim snimkama nastao ciklus fotografija pod imenom »Svjetlo na pepelu«, pod kojim je naslovom u vremenu od 1961—1977. priređivao niz svojih samostalnih izložbi.

Sudjelovao je na 196 kolektivnih izložbi u zemlji i inozemstvu. Na dvedesetak izložbi dobio je priznanja u obliku nagrada, diploma i plaketa. Dobitnik je diplome i plakete Narodne tehnike SR Hrvatske, Zlatne značke zaslužnog člana FKZ, dviju spomen-medalja Općeg sabora grada Zagreba, te Ordена zasluge za narod sa srebrnom zvijezdom. Predložen je za nagradu »Vladimir Nazor« za životno djelo i SUBNOR-a »4 juli«.

Živi i radi u Zagrebu, Palmotićeva 30, telefon 428—319.

Začuđuje da se u tim danima našla i kamera i čovjek sa rezultatima koji nisu samo dokumentacija i ne samo optužba već jedno duboko suosjećanje i jedan umjetnički pečat.

Vjenceslav Richter
(Iz knjige utisaka 1961)

Rocine fotografije imaju visoku dokumentarnu vrijednost. Rat je već duboko i daleko, gradovima su zarasla lica i u kojemu bi se ogledalu još razabirale brazgotine ako ne na ovim četvorinama papira, svjetla i sjene. Upozoravamo posebno na zadarski ciklus gdje su zabilježeni tako neobični »generacijski« odnosi među kamenjem, zdravi antički stupovi na prahu najmlađeg doba. Ali nije ta dokumentarna vrijednost ono što nas prije svega dohvaća. Rocina »neorealistička« slika tiče se suvremenog senzibiliteta; sudionička priroda i privržene stvari na njegovim fotografijama i strašna tvar rata pretvaraju u ljudsku građu. Slučajna sunca u roce su namjerna. I kad vrške plota upotrebljava kao pokaznu strelicu, on ipak od svega najradije slika smiješak.

Smiješak iz potopljene zemlje! Zar se ne isplati roniti?

Ž. ČORAK

Listam album preostalog. I onoga povećanog i izloženog, i onoga neobjavljenog — na kontakt-fotografijama. Sve je to jedno zajedništvo ROCINIH nedobrovoljnih i dobrovoljnih »lutanja« između smrti, pustoši i čudesnih lica prepunih nade u jezivom siromaštvu ugroženosti, u ruševinama, fragmentima bivših sela i gradova.

I onda ono možda najpotresnije s čime nas izložba suočije: *jasnoća sadržaja, potresnost doživljaja i doživljenog, i umjetnička, fotografska vrijednost snimka.*

Vlado Bužančić, 1976.

SAMOSTALNE IZLOŽBE

1960. Split (Foto—klub)	1967. Sisak (Muzej)
1961. Zagreb (Društvo arhitekata Hrvatske)	1967. Glina (Dom kulture)
1962. Titova Korenica (Komitet)	1974. Niš (Kasarna »R. Vujašević«)
1962. Udbina (Društveni dom)	1975. Zagreb (Muzej revolucije naroda Hrvatske)
1962. Gospić (Dom kulture)	1977. Gospić (Dom JNA)
1962. Lički Osik (Dom kulture)	1977. Otočac (Dom ZAVNOH-a)
1962. Perušić (Dom kulture)	1977. Titova Korenica (Osmoljetka)
1963. Split (Foto—klub Split)	1977. Udbina (Osnovna škola)
1963. Šibenik (Dom JNA)	1978. Vodice (Retrospektiva — hotel »Imperijal«)
1963. Vodice (Zadružni dom)	1978. Šibenik (Retrospektiva — Muzej grada Šibenika)
1964. Zagreb (Skupština grada Zagreba)	1979. Zagreb (Retrospektiva — Galerija Karas)
1964. Beograd (Foto—kino savez)	

KOLEKTIVNE IZLOŽBE U TUZEMSTVU

1950. Ivanec, Ljubljana, Beograd
 1951. Zagreb, Zagreb, Subotica
 1952. Beograd, Đakovo, Ljubljana
 1953. Korčula, Split, Đakovo, Osijek, Zagreb, Beograd, Ogulin, Sarajevo
 1954. Vinkovci, Kragujevac, Rijeka, Subotica, Skopje, Rijeka, Vinkovci, Ivanec, Ljubljana
 1955. Zrenjanin, Zagreb, Osijek, Slavonski Brod, Krapina, Beograd
 1956. Vinkovci, Vukovar, Petrinja, Rijeka, Beograd, Slavonski Brod
 1957. Celje, Rijeka, Zagreb, Varaždin, Vinkovci
 1958. Osijek, Zadar, Tržić
 1959. Beograd, Opatija, Zagreb
 1961. Kotor, Bogunje, Sarajevo, Varaždin, Split, Zagreb, Beograd, Beograd, Kotor, Gorče Petrov
 1962. Zagreb, Vinkovci, Celje, Beograd, Videm Krško, Maribor, Ljubljana, Karlovac, Mostar, Zagreb, Titograd, Split, Vršac
 1963. Beograd, Zadar, Skopje, Kosovska Mitrovica, Vinkovci, Beograd, Hrasnica, Sombor, Beograd, Vršac, Beograd, Borovo
 1964. Zagreb, Osijek, Mostar, Bugojno, Beograd, Niš, Beograd, Zagreb, Krško, Beograd
 1965. Beograd, Zagreb, Zadar, Beograd, Zagreb, Nikšić, Zagreb, Subotica
 1966. Zagreb, Zagreb, Slav. Konjice, Sisak, Beograd, Vinkovci
 1967. Borovo, Karlovac
 1968. Rijeka, Maglaj, Banovići, Sisak, Zagreb
 1969. Karlovac, Opatija, Čačak, Beograd, Beograd, Zagreb, Slav. Konjice
 1970. Sisak, Petrinja
 1971. Petrinja, Zagreb, Subotica, Karlovac, Zagreb, Karlovac, Zagreb
 1972. Zagreb, Split
 1973. Zagreb, Zagreb

KOLEKTIVNE IZLOŽBE U INOZEMSTVU

1952. Stockholm, Worcester, Johannesburg, Woreword, Sydney, Bukurešt, Beč
 1953. Houston, Rochester, Seattle, Lincoln
 1954. Edmonton, Alberta, New Delhi, Bordeaux, Harpenden, Stockholm, Rochester, Penang
 1955. München, Beč
 1956. Bordeaux, Wervik, Houston
 1961. Posario, München, Rochester, Mexico, Bukurešt, Penang
 1962. Sydney, Le Valley, Seattle
 1964. Sydney, Bordeaux, Mexico, Worcestershire, Woreword
 1965. London, Helsinki, Rio de Janeiro, Helsinki, Lisboa, Bordeaux
 1966. Leverkusen, Rochester, Houston, Beč

K A T A L O G

1. Ante Roca, autor fotografija.
2. Hinko Bolanca bilježi dok Roca snima.
3. Pogled iz današnje Ulica Jurja Bijankinija prema crkvi Gospe od zdravlja. S desne strane crkve zgrada bivšeg kazališta »Verdi«, s manjim oštećenjima. U daljini se vidi Borik. Snimljeno s katedralina zvonika.
4. Crkva Gospe od zdravlja. Lijevo Samostan frataria Kapucina.
5. Zgrada bivše komande talijanske mornarice, danas poslovna zgrada Jugotankera.
6. Pogled prema tvornici »Maraska« i Obali Oktobarske revolucije. U lijevom donjem uglu zgrada banke. Vidi se Arsenal bez krova. Uz obalu su ratni brodovi engleskih saveznika, prva je krstarica »Colombo«, komandni brod. Snimljeno s katedralina zvonika.
7. Ostaci uljarne (?), na Poluotoku.
8. S današnje Radničke obale prema bedemu — na tom je mjestu danas stanica lokalnih autobusnih linija.
9. Danas prolaz prema Ulici Natka Nodila.
10. Pogled na Brodaricu (lijevo), brodogradilište i Voštarnicu (desno). Snimljeno s katedralina zvonika.
11. Tvornica likera »Drioli«, danas zgrada »Narodnog lista«.
12. Tvornica likera »Drioli«, danas zgrada »Narodnog lista«.
13. Porušeni mlinovi za žitarice Godnik, na Voštarnici.
14. Porušeni mlinovi za žitarice Godnik, na Voštarnici.
15. NB 11 »Crvena zvijezda« Mornarice NOVJ, na doku zadarskog brodogradilišta.
16. Brod »Barcagno« (Brodarica) prevozio je putnike unutar zadarske luke. Leži potopljen u uvali Vrulje.
16. Pogled na Lučicu Šime Babca (Foša) i kasarnu (danas školske zgrade). Snimljeno s Babje kule na trgu pet bunara.
17. Zgrada Zavoda sv. Dimitrija, danas Filozofskog fakulteta.
18. Zgrada Zavoda sv. Dimitrija, danas Filozofskog fakulteta.
19. Današnja Obala maršala Tita: vidi se (lijevo) kupola sv. Dimitrija, u prvom planu zidine-ostaci zgrade u kojoj je, u prvom katu, bio Konzulat Kraljevine Jugoslavije.
20. Današnja Obala maršala Tita: zgrada u kojoj je bio Konzulat Kraljevine Jugoslavije.
21. Današnja Obala maršala Tita: vidi se (desno) hotel »Zagreb«, a (lijevo) ruševine bivše »Casa Littoria«.
22. Današnja Obala maršala Tita: vide se ostaci bivše kavane »Lloyd«.
23. Današnja Obala maršala Tita: s južne strane gata potopljen brod.
24. U prvom planu potopljen brod uz gat na današnjoj Obali maršala Tita. S lijeva se vidi zgrada Biskupije, crkva sv. Donata, katedralin zvonik, zatim ruševine jedne zgrade, pa ostaci kavane »Lloyd« i u pozadini zgrada bivšeg kina »Impero«.
25. Današnja Obala maršala Tita: vide se ruševine nekadašnjih zgrada i u pozadini zvonik crkve sv. Frane.
26. Vide se ostaci bivše »Piazza Dellaurana«, između kavane »Lloyd« i zgrade bivše pošte, ispred gata na današnjoj Obali maršala Tita.
27. Današnja Obala maršala Tita: vide se ruševine bivše pošte i u pozadini zvonik crkve sv. Ilije.
28. Današnja Obala maršala Tita: ruševine bivše kavane »Lloyd«.
29. Današnja Obala maršala Tita: kavana sv. Marka, kasnije predstavništvo FIAT.
30. Današnja Obala maršala Tita: nije pobliže utvrđeno gdje.
31. Pogled na zgradu suda i zatvora.
32. Zgrada suda, u pozadini se vidi zgrada u kojoj je danas prodavaonica »Plodine« — gledano s današnje Ulice Zore Dalmatinske.
33. Današnja Ulica Borisa Kidriča, gledano sa zgorašnje strane prema jugu.
34. Današnja Ulica Borisa Kidriča, gledano sa zgorašnje strane prema jugu.

35. Današnja Ulica Borisa Kidriča: vidi se sjeverni ugao hotela »Zagreb« i porušena stambena zgrada.
36. Današnja Ulica Borisa Kidriča, u pozadini se vidi zvonik sv. Frane.
37. Današnja Ulica Borisa Kidriča: u pozadini se vidi samostan sv. Frane.
38. Današnja Ulica Borisa Kidriča: nije poblizhe utvrđeno.
39. Desno dio hotela »Zagreb«, lijevo zgrada bivše »Casa Littorio«.
40. Današnja Ulica Borisa Kidriča: nije poblizhe utvrđeno.
41. Današnja Ulica Borisa Kidriča: vidi se ne porušena (jedina) zgrada bivše Trgovačke akademije, ranije hrvatske pučke škole, danas također školska zgrada. Ispred nje ruševine zgrade u kojoj je bio Konzulat Kraljevine Jugoslavije.
42. Današnji Zeleni trg.
43. Današnji Zeleni trg.
44. Pogled na zgradu Biskupije i crkvu sv. Donata, u pozadini katedralin zvonik.
45. Ostaći stambenih zgrada ispred samostana i crkve sv. Marije, vidi se ograda dijelom otkrivena Foruma.
46. Vjerojatno današnja Poljana požarišće, vidi se katedralin zvonik.
47. Današnji Zeleni trg, u pozadini zgrada Biskupije i crkva sv. Donata te katedralin zvonik.
48. Crkva sv. Donata i zgrada Biskupije u prvom planu, zatim desno »Stup sramote«, pa ruševine stambenih zgrada. Snimljeno s katedralina zvonika.
49. »Stup sramote«.
50. Današnji zeleni trg.
51. Današnja Obala maršala Tita: nije poblizhe utvrđeno.
52. Pogled niz današnju Ulicu Ive Lole Ribara: vidi se Narodno kazalište (lijevo). Snimljeno s katedralima zvonika.
53. Nije poblizhe utvrđeno.
54. Nije poblizhe utvrđeno.
55. Nije poblizhe utvrđeno.
56. Nije poblizhe utvrđeno.
57. Nije poblizhe utvrđeno.
58. Nije poblizhe utvrđeno.
59. Današnja Obala maršala Tita: u prvom planu zmoreašnji dio hotela »Zagreb«.
60. U prvom planu zgrada u kojoj je bio Konzulat Kraljevine Jugoslavije.
61. Nije poblizhe utvrđeno.
62. Nije poblizhe utvrđeno.
63. Nije poblizhe utvrđeno.
64. Pogled prema sjevernom dijelu Jazina. Snimljeno s katedralina zvonika.
65. U katedralinu zvoniku.
66. Bivša Tvornica sapuna Predolin, a zgrada desno današnja poslovna zgrada G. p. »Jadrans« — na Voštarnici.
67. Današnja zgrada Kazališta lutaka u Jazinama.
68. Stambene zgrade zvane »Popolarissime«.
69. Nije poblizhe utvrđeno.
70. Nije poblizhe utvrđeno.
71. Nije poblizhe utvrđeno.
72. Nije poblizhe utvrđeno.
73. Nije poblizhe utvrđeno.
74. Nije poblizhe utvrđeno.
75. Nije poblizhe utvrđeno.
76. Nije poblizhe utvrđeno.
77. Nije poblizhe utvrđeno.
78. Nije poblizhe utvrđeno.
79. Nije poblizhe utvrđeno.

Izdavač: Narodni muzej Zadar

Katalog i postava izložbe: Valentin Uranija

Fotografije: Ante Roca

Suradnici kod postavljanja izložbe: Marko Opačić
i Vladimir Božić

Tisak: »Narodni list«, Zadar — 1981.

Naklada: 500 primjeraka

